

Blum Zoltán Katonatársaival A Katonai Szolgálat Alatt

A katonatársaimmal vagyok, még amikor katonáskodtam, 1949 és 1951 között. Besoroztak, és két évig voltam katona, 1949 és 1951 között. A kommunizmus alatt, függetlenül attól, hogy zsidó voltál-e, aki nem volt katona, annak el kellett mennie dolgozni. Voltak zsidók, akik dolgozni mentek. Én azt mondtam: 'A fene egye meg, újra ingyen dolgozzak?' Megkérdezték: 'Akarsz katona lenni?' Én meg igent mondtam. Két évig voltam katona, 1949-50-ben. 1951-ben jöttem haza. Nem akartam lapátolni, ahogy akkoriban mondták. Amikor 1949-ben Máté elment a családjával, én a katonaságnál voltam. Én akkor nem próbáltam elmenni. Lehet, hogyha velem vagyok, és ő biztat, elmentem volna. Amikor 1951-ben leszereltem, Ördöngösfüzesre jöttem haza, de már nem voltak zsidó lányok. Mondjak valamit: régen szégyen volt, ha egy paraszt egy zsidónak udvarolt, de fordítva is szégyen volt. Megtörtént időnként, de nagyon ritka volt, hogy egy zsidó kereszténnyel házasodjon. Én pedig azt mondtam magamban, így sem lehet, hogy egész életemben egyedül éljek. És egy keresztény lányt találtam magamnak? A neve Rozália, a lánykori neve Hideg. 1933. szeptember tizenhatodikán született, Ördöngösfüzesen. Az anyanyelve magyar. A feleségem nagybátyja a szomszédom volt. Először udvaroltam neki. Jobban megismertem, és megkérdeztem: 'Akarsz a feleségem lenni?' Beleegyezett. Házias természetű volt. Nem volt semmink. A mesterségemből kifolyólag jól, elegánsan öltözködtem, de vagyonom nem volt. Mondtam a feleségemnek: 'Nézz rám, nincsen semmim. Csak a szülői ház maradt rám, más semmim sincsen.' Ő is szegény volt. Két szegény találkozott. Elmentünk a polgármesteri hivatalba; nem tartottunk vallásos esküvőt, mert a zsidóknál tilos. 1952-ben házasodtunk össze. Ötvenhárom éve vagyunk házasok.